

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 05.06.2021
Published /Yayınlanma 31.07.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Aydın, R., Yeltekin, A., Akgün, A. & Ant, S. (2021). Bir Evlenme Türü: Oturakalma. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(72), 1766-1778.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2608>

Raziye AYDIN

<https://orcid.org/0000-0002-4186-2788>

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE TÜRKİYE

Açelya YELTEKİN

<https://orcid.org/0000-0003-0085-0518>

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Ata AKGÜN

<https://orcid.org/0000-0002-3029-5327>

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

Seçkin ANT

<https://orcid.org/0000-0003-4630-9866>

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana / TÜRKİYE

BİR EVLENME TÜRÜ: OTURAKALMA A TYPE OF MARRIAGE: SEDENTARY

ÖZET

Oturakalma evlilik; yeterince analiz edilmemiş ve ortaya konmamış konular arasında yer almaktadır. Bu yüzden çalışmamızda oturakalma evliliği tanışma sürecinden evlilik sonrası sürece kadar derinlemesine incelemek amaçlanmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışma oturakalma türü evlilik gerçekleştiren kadınlarla yapılmıştır. Araştırmaya temel olan oturakalma türü evlilik yapan kadınlar ile görüşmelerde yer alan sorular, oturakalma evliliği anlamak ve tanımlamak için üretilmiştir. Bu çalışma ile Oturakalma evlilik; tanışma, evliliğin olmaması, Oturakalma süreci ve evlilik sonrası dönem olmak üzere dört aşamada incelenmiştir.

Çalışma evreni; Adana ilinde Çukurova, Sarıçam, Seyhan ve Yüreğir ilçelerinde ikamet eden oturakalma türü evlilik gerçekleştirmiş kadınlar oluşturmaktadır. Evrenin tam sayısı bilinmemektedir. Örneklem ise bu dört ilçede yaşayan 12 oturakalmış kadındır. Oturakalma türü evlilik yapmış kadınlara ulaşmak için yakın çevreden ve sivil toplum kuruluşlarından yardım alınmıştır. Araştırmalar sonucu bu tip evlilik yapmış 12 kişiye ulaşılmıştır. 12 oturakalmış kadından 4'ü görüşmelere katılmak istememiş ve 8 oturakalmış kadın ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

Kadınlar, kendi aileleri ve çevresindekilerin oturakalmaya olumsuz bakmalarına ve kadınlık gururlarına rağmen oturakalma evlilik gerçekleştirmişlerdir. Kadının fedakârlık yaptığı noktalardan birisinin de toplumdaki itibar olduğu görülmüştür. Buna karşın erkekler açısından böyle bir durum söz konusu değildir. Oturakalmadan etkilenen taraf kadınlardır.

Çalışmamızda oturakalmayı aydınlatacak ciddi bulgulara ulaşılmıştır ve çalışmamızın daha sonra yapılacak olan araştırmalara iyi bir yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oturakalma, Kadın, Toplum, Geleneksel Toplum Yapısı.

ABSTRACT

Sedentary marriage is among the issues that have not been adequately analyzed and revealed. Therefore, our study, it is aimed to examine the sedentary marriage in depth from dating to the post-marriage process.

The qualitative research method was adopted in the study. The study was conducted with women who had a sedentary type of marriage. The questions included in the interviews with the women who were engaged in the sedentary type marriage, which is the basis of the research, were produced to understand and define the sedentary marriage. In this study, sedentary marriage was examined in four stages; dating, absence of marriage, sedentary period, and post-marriage period.

The universe of the study consists of women who have been married in sedentary type, residing in Çukurova, Sarıçam, Seyhan, and Yüreğir districts of Adana. The exact number of the universe is unknown. The sample is 12 sedentary women living in these four districts. Assistance was received from the near surrounding and non-governmental organizations in order to reach the women who were married in the sedentary type. As a result of the research, 12 people who had this type of marriage were reached. 4 out of 12 sedentary women did not want to participate in the interviews and the research was conducted with 8 sedentary women.

Issue/Sayı: 72

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

Despite their pride and, the negative attitudes of their families and those around them towards sedentary, women have performed sedentary marriages. It has been seen that one of the points where women make sacrifices is the reputation in society. However, this is not the case for men. It is women who are affected by sedentary. In our study, serious findings have been reached to illuminate sedentary and it is thought that the study will be a good guide for future research.

Keywords: Sedentary, Woman, Society, Traditional Society Structure.

1. GİRİŞ

Evlilik programlarının televizyon kanallarında sıkça yer bulması, sosyal ağlarda, yazılı ve görsel basında çokça yer alması evlilik türleri üzerine merakımı artırmıştır. Evlilik türlerini araştırırken Oturakalma türü evliliğin tanımındaki "...kız, şeref ve haysiyetini hiçe sayarak..." ifadesi ise bu çalışmayı tetiklemiştir.

Evlilik farklı toplumlarda iki farklı cinsin yaşamda ortak mücadele vermek adına bir araya gelerek bir sözleşme üzerine kurdukları birlik olarak tanımlanmaktadır. Evlilik her ne kadar bir erkek ve bir kadının yaşamı paylaşma adına yaptıkları ikili bir sözleşme gibi görünse de yasalar, ahlaki normlar, dini kurallar ve toplumsal yapılar tarafından düzenlenir ve kontrol altında tutulur.

Evlilik, "aile" kurumunun başlangıç noktası olarak aile içinde birçok toplumsal ve bireysel sorumluluğu da düzenler. Aile bir kurum, bir sosyal grup hatta bir sosyal alt sistem, evlilik ise kadın ve erkeğin yaşamı paylaşma adına yaptıkları bir sözleşmedir. Evlenme sonucunda oluşan ailede çiftler, evlenme akdinin öngördüğü sadakat ve birbirlerine destek sözü çerçevesinde yaşamın zor ve keyifli taraflarını paylaşarak yeni nesiller üretirler (Türküm, 2000).

Kadın ve erkeğin her ikisi de sevmek, beğenilmek isterler. İnsan için en önemli gereksinimlerden biri olan sevgi, özellikle evlilik ilişkileri içinde doyuma ulaşmakta, taraflar kendilerini eşlerine adamakta, acı ve tatlı yaşantılarını paylaşabilmekte ve birlikte olma hazzı duymaktadırlar (Özgüven, 2009). Evlilikte eşler sosyal gereksinim olarak birlikte güven içinde olma, korunma, dayanışma içinde olduklarını hissetme, geleceğe güvenle bakabilme, toplumda bir yer edinebilme, birbirlerinden onur ve kıvanç duyabilme gibi, bireylerin destek, korunma ve yaşam gereksinimlerini de doyurma olanağı bulurlar. Evlilikte birçok psikolojik ihtiyaç da doyurulmaktadır. Bir kadınla erkeğin hayatlarını paylaşabilmeleri, birbirlerinin ihtiyaçlarını giderebilmeleri, karşılıklı gelişimlerine ve olgunlaşmalarına katkı sağlayabilmeleri evlilik ve aile yaşantısının temelini oluşturur. Karşılıklı etkileşebilen, evlilik ve aileyi ilgilendiren konularda fikir birliği yapabilen ve sorunlarını olumlu bir şekilde çözebilen çiftlerin evliliği uyumlu olarak tanımlanmaktadır (Erbek, Beştepe, Akar, Eradaamlar ve Alpkan, 2005).

Aile, toplumdaki değişimlerden en fazla etkilenen kurumlardan biridir. Ekonomik gelişmeler, artan eğitim düzeyi ve kadının giderek daha fazla çalışma dünyasına girmesi gibi birçok faktör önemli toplumsal değişimler arasında sayılabilir (Fişek & Seherler, 1996; Bostan, Bostan, Öztürk, & Öztürk, 2020). Aile birliği sürekliliğini evlilik kurumuyla sağlar. Başka bir deyişle evlenme olgusu aileyi oluşturan toplumsal ilişkileri belirli kalıplar içerisine yerleştiren bir sözleşmedir. Evlenme gelenekleri ve seremonilerinin batılılaşma süreci sonunda gittikçe değişmekte olduğu da bir gerçektir (Edenluğ, 1968). Toplumsal değişim sürecinde, kültürel değişimlerin yoğun görüldüğü büyük kentlerde tanışıp evlenme giderek yaygınlaşırken, gelenekselliğin ağır bastığı yörelerde farklı evlenme biçimlerine rastlanılmaktadır. Sezen; 2005 yılında hazırladığı Türkiye'de Evlenme Biçimleri isimli çalışmasında 33 farklı evlenme türüne ulaşmıştır (Sezen, 2005).

Bunlar;

- Görücü usulü evlenme
- Kız kaçırma (Düğünsüz evlenme)
- Başlık parası karşılığında evlenme
- Başörtüsü kaçırma yoluyla evlilik
- Beşik kertme evliliği
- Taygeldi evlilik
- Kuma getirme evliliği
- Berder (bedel) evliliği
- Kepir (Yaban değişimi) evliliği

- Ölen kardeşin karısıyla evlenme
- Baldızla evlilik
- İçgüveyi evliliği
- Yetim evliliği
- Yakın akraba evliliği
- Oldubitti evlilik
- Para karşılığı evlenme
- Kan parası karşılığı evlenme
- Öç alma karşılığı evlenme
- Çok eşli evlilik
- Anlaşmalı evlilik
- Hileli evlilik
- Rastlantı evliliği
- İlan yoluyla eş seçme
- Tercihli evlilik
- Yabancı ile evlilik
- Farklı mezhep evliliği
- Metres edinme evliliği
- Muta evliliği
- Dış güveyi evliliği
- Dul evliliği
- Tanışıp anlaşarak evlilik
- Televizyon evliliği
- Oturakalma evlilik

Oturakalma evlilik; kızın, erkeğin evine kendiliğinden gelip yerleşmesidir. Kız, sevdiği gence ailesi tarafından verilmeyince bu yola başvurabilir. Oturakalma olaylarında kız, onurunu hiçe sayarak erkeğin evine gidip oturduğu için, erkeğin ailesi çoğu kez bu kızı kabul eder. Ancak bu kabullenişin temel nedenini kızın reddedilmesi durumunda ailenin düşman kazanacağı konusunda aramak daha doğru olur (Yasa, 1962). Yasa, "Oturakalma olayında erkeğin kaçırılması söz konusu olmamakla birlikte, erkeğin evine gidip oturan kız reddedilmediği takdirde bu olaya erkeğin simgesel bir biçimde dahi olsa kız tarafından kaçırılması gözü ile bakılabilir" demektedir (Yasa, 1962). Bu tür evliliklerde kızın sevdiği gence kaçtığı olduğu gibi, kızın kaçtığı delikanlının durumdan haberinin olmadığı da olur (Örnek, 1995). Oturakalma; kız veya erkek tarafının karşı çıkması veya yoksulluk nedeniyle gerçekleştirilen bir evlenme biçimidir. Bir kızın bazen gözünü tuttuğu herhangi bir erkeğe kaçtığı görülmektedir (Sezen, 2005).

Alan yazın taramasında Oturakalma türü evlilik ile ilgili derin bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yasa' nın (1962) Türkiye' de Kız Kaçırma Gelenekleri ve Bununla İlgili Bazı İdari Meseleler isimli çalışmasında, Örnek' in (1995) Türk Halk Bilimi isimli çalışmasında ve Sezen' in (2005) Türkiye' de Evlenme Biçimleri isimli çalışmasında oturakalmanın tanımına ulaşılmaktadır. İnternet üzerinden ulaşılan gazetelerin magazin eklerinde ve magazin dergilerinde oturakalma ile ilgili bilgiler vardır fakat bu bilgiler tanımın akılda uyandırdığı tahminlerden öte geçememiştir.

Oturakalma evlilik; yeterince analiz edilmemiş ve ortaya konmamış konular arasında yer almaktadır. Oturakalma evlilik türüne ilişkin yapılan bilimsel bir katkı, gelecekteki araştırmalarla alana katkı sağlaması bakımından önemlidir.

1.1. Amaç

Evlenme, toplum yapısının temeli olduğu için evrenseldir. Her toplum içerisinde bulunduğu şartlara göre evlenme biçimleri gelişir. Toplum yapısına uygun olmayan evlenme şekilleri, toplum vicdanı tarafından dışlanır ve sosyal hayattan çıkarılır. Oturakalma; sosyal normlar ile kişisel özel durumların çakışması sonucu gerçekleşen bir evlenme biçimidir. Ailedeki sıkıntılar topluma, toplumdaki sıkıntılar aileye yansır. Sağlıklı toplumu, sağlıklı aileler oluşturur. Ailenin sosyokültürel durumu, toplumun sosyokültürel durumunu belirler. Toplum ve aile sürekli iyi veya kötü etkileşim içerisinde. Ailenin toplumdaki yerini ve değerini, üstlenmiş olduğu sorumluluklar ve yerine getirdiği işlevler belirlemektedir (Ünlü,2007). Değişimlere olan duyarlılığı nedeniyle evlilik ilişkilerinin düzenli olarak incelenmesi, günümüzde evlilik ilişkilerinde geline noktaı betimleme çabası önemli görünmektedir.

Bu çalışmanın amacı; kızın, onurunu hiçe sayarak erkeğin evine gidip oturduğu bir evlilik türü olan oturakalmanın tanışma aşamasından evlilik sonrası sürece kadar derinlemesine incelemektir.

Oturakalma evlilik; yeterince analiz edilmemiş ve ortaya konmamış konular arasında yer almaktadır. Oturakalma evlilik türüne ilişkin yapılan bilimsel bir katkı, gelecekteki araştırmalarla alana katkı sağlaması bakımından önemlidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışma, nitel araştırmanın yöntem ve teknik özellikleri temelinde yapılandırılmıştır. Nitel araştırma; “Gözlem ve görüşme gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir” (Tavşancıl ve Aslan, 2001; Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma oturakalma türü evlilik gerçekleştiren kadınlarla yapılmıştır. Araştırmaya temel olan oturakalma türü evlilik yapan kadınlar ile görüşmelerde yer alan sorular, oturakalma evliliği anlamak ve tanımlamak için üretilmiştir.

Bu çalışma ile Oturakalma evlilik; tanışma, evliliğin olmaması, Oturakalma süreci ve evlilik sonrası dönem olmak üzere dört aşamada incelenmiştir.

Tanışma: Eşlerin evlilik öncesinde kendilerini ve ilişki yaşadıkları kişiyi nasıl tanıdıkları, evlilikten beklentilerinin belirginleşmesi, ileride çıkabilecek sorunlar için çözüm becerilerinin kazanılması, birbirleriyle uyumlu ve uyumsuz yönlerinin açığa çıkması bu bölümde incelenmiştir.

Evliliğin Olmaması: Şiddet sadece fiziksel değil, ruhsal boyutta olabiliyor. Evliliğe kimlerin neden karşı çıktığı, kimlerin evliliğe destek verdiği bu aşamada incelenmiştir.

Oturakalma: Kararı alma süresi, bu karara götüren sebepler ve kimlerden nasıl yardım aldığı bu başlıkta incelenmiştir.

Evlilik Sonrası: Evlilik sonrası yaşadığı yer ve kişiler, eşinin ve kendi ailesinin davranışları bu bölümde incelenmiştir.

Çalışma evreni; Adana ilinde Çukurova, Sarıçam, Seyhan ve Yüreğir ilçelerinde ikamet eden oturakalma türü evlilik gerçekleştirmiş kadınlar oluşturmaktadır. Evrenin tam sayısı bilinmemektedir. Örneklem ise bu dört ilçede yaşayan 12 oturakalmış kadındır. Oturakalma türü evlilik yapmış kadınlara ulaşmak için yakın çevreden ve sivil toplum kuruluşlarından yardım alınmıştır. Araştırmalar sonucu bu tip evlilik yapmış 12 kişiye ulaşılmıştır. 12 oturakalmış kadından 4’ü görüşmelere katılmak istememiş ve 8 oturakalmış kadın ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örneklem alma yöntemlerinden ‘maksimum çeşitlilik örnekleme’ yöntemi kullanılmaya çalışılmıştır. Bu örnekleme yönteminin amacı, çeşitliliği sağlamak yoluyla evrene genelleme yapmak değil, çeşitlilik gösteren durumlar arasındaki benzerliklerin olup olmadığını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırma etiği gereği, çalışmaya katılanların gerçek isimleri kullanılmamış okuyucuya kolaylık sağlaması açısından takma isimler “kaynak1, kaynak2...” kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından kaynak kişilere öncelikle amacın ne olduğu hakkında bilgi verilmiştir. Bu bilgilendirmeden sonra gönüllü olan oturakalmış kadınlarla görüşme yapmak için uygun zaman belirlenmiştir.

Oturakalma evliliğın tüm süreçlerini belirlemek üzere yola çıkılan bu çalışmada, oturakalma evlilik ile ilgili kaynak sınırlılığın karşılaşılan güçlüklerden biri olmuştur. Özellikle literatürde bu konuya ilişkin yeterli sayıda bilimsel çalışmanın yer almaması araştırma sürecini etkilemiştir. Toplum yapısına uygun olmayan bir evlenme şekli olan oturakalma türü evlilik yapmış, toplum vicdanı tarafından dışlanma ve sosyal hayattan çıkarılma endişesi taşıyan kadınlara ulaşın mülakat yapmak karşılaşılan güçlüklerden bir diğeridir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Çalışma, Adana ili Çukurova, Sarıçam, Seyhan ve Yüreğir ilçelerinde ikamet eden 8 oturakalma türü evlilik yapmış kadınla 2020 yılı Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında yapılan görüşmelerden oluşmaktadır. Oturakalma türü evlilik ile ilgili görüşlerini ortaya koymak için yapılan bir özel durum çalışmasıdır. Bilindiğii gibi özel durum çalışmalarda “Nasıl?”, “Niçin?” ve “Ne?” sorularına yanıt aranır ve bu yöntem sayesinde araştırmacı çok özel bir konu ya da durumla ilgili derinlemesine yoğunlaşma fırsatı bulur (Çepni, 2007).

Çalışma; Tanışma, Evliliğın olmaması, Oturakalma süreci ve Evlilik Sonrası olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Tanışma bölümünde 20, Evliliğın Olmaması bölümünde 17, Oturakalma Süreci bölümünde 9 ve Evlilik Sonrası bölümünde 17 olmak üzere toplam 63 sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır.

2.3. Veri Analizi

Araştırmacı, hazırladığı görüşme formuyla önceden belirlenen zamanlarda katılımcıların evlerinde bire bir mülakatlar yapmıştır. Oturakalmış kadınlarla yapılan görüşmeler 2020 yılı Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında toplam üç ay sürmüş ve görüşmeler ortalama 1,5 ile 2,5 saat arasında değişen zamanları içermiştir. Her bir katılımcı ile dört görüşme gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşmede çalışmanın bir bölümü üzerine mülakat yapılmıştır.

Görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacı tarafından görüşme formuna not alınmıştır. Katılımcılarla yapılan her bir görüşme daha sonra bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu çalışmada oturakalmış kadınlarla görüşmeler yapılırken araştırmacı daha sağlıklı veri toplayabilmek için mümkün olduğunca rahat davranarak uygun sohbet ortamı yaratmaya çalışmış; bu sayede direk soru sormadan çoğunlukla onların zihinlerini meşgul eden düşüncelerden ortaya çıkan konuşmalardan verilerini elde etmiştir. Bu konuşmalar genellikle sohbetler şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın verileri, nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sıkça yer verilir. Burada amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Betimsel analizin asıl hedefi, bulgulara ilk elden ulaşabilmek ve elde edilen bulguları düzenli bir şekilde yorumlayarak okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra tanımlanan bulgular açıklanır ve bulgulara bağlı yorumlar yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.4. Geçerlilik ve Güvenirlilik

Geçerlilik ve güvenilirlik ifadeleri nicel araştırmalar için daha uygun ifadelerdir. Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik ifadeleri; aktarılabilirlik, tutarlılık, inanırılık ve teyit edilebilirlik ifadeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın güvenilirliği katılımcıların verdiği cevaplarla sınırlıdır. Çalışmanın aktarılabilirliğinin sağlanabilmesi için mümkün olduğunca araştırma süreci okuyucuya detaylı olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Oturakalma evlilikte bulgular 4 bölümde incelenmiştir. Bu bölümler tanışma, evliliğın olmaması, oturakalma süreci, evlilik sonrasıdır.

3.1. Tanışma

Bu bölümde oturakalma türü evlilik gerçekleştirmiş kadınların ve ailelerinin demografik özellikleri incelenmiştir.

- Görüşülen kadınlar eşleriyle tanıştıklarında 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ve 25 yaşındadırlar.
- Kaynaklardan 6'sı eşiyile arabalık bağı olmadığını, 2'si eşiyile akrabalık bağı olduğunu söylemiştir.
- Görüşülen kadınların 4'ü Adanalı, 2'si Tarsuslu, 1'i Adıyamanlı ve 1'i ise Mersinlidir.
- Görüşülen kadınların eşlerinin 4'ü Adanalı, 1'i Adıyamanlı, 1'i Tarsuslu, 1'i Mersinli ve 1'i ise Urfalıdır.
- Elde edilen verilerde çiftler tanıştıklarında kadınların eşlerinin 2'si memur, 2'si öğrenci, 1'i öğretmen, 1'i inşaat işçisi, 1'i elektrikçide kalfa ve 1'i ise terzidir; kadınların meslekleri ise 1'i memur, 4'ü öğrenci, 2'si ev kızı, 1'i özel işyerinde çalışmaktadır.
- Kadınların 2'sinin ilkokul mezunu, 1'inin ortaokul mezunu, 3'ünün lise mezunu, 2'sinin ise üniversite mezunu olduğu görülmüş, öğrenime devam edememe sebeplerinin ise maddi zorluklar veya ailenin istememesi olduğu anlaşılmıştır. Görüşme sırasında Kaynak2'ye okula gitmeme sebebi sorulduğunda aşağıdaki cevabı vermiştir.

(K2) “...Ben çok başarılı bir öğrenciydim ve okula gitmeyi de çok severdim. En büyük hayalim okuyup güçlü bir kadın olmaktı. Ancak ailem bunu başaramayacağımı düşündüklerini söyleyerek beni okuldan alacaklarını söylediler. Annemin ağzından çıkan bu sözleri duyunca içimdeki küçük kız ağlamaya başladı. O gün bugündür bazı geceler ağlayan küçük bir kız sesi duyuyorum. Artık anladım ki o ağlayan küçük kız benim içimdeki bir türlü yok olmayan küçük kız.” Alıntılanan cevapta kız çocuklarının okula gitmesini engelleyerek kadınların eğitim fırsatları ellerinden alınıp evliliğe mahkûm edilmesinin bir örneği vardır. Burada toplumun kadınlar üzerindeki baskılarının izleri görülmektedir. Kadınlara söz hakkı verilmemesi ve hayata karşı tek başına mücadele edemeyecekleri düşüncesi açıkça kendisini göstermektedir. Bunun sonucunda Kaynak2'nin oturakaldığı anlaşılmıştır. Eğitimine devam edebilseydi Kaynak2'nin evlenmeye mecbur kalmayarak oturakalmayacağı düşünülmektedir. Böyle bir zihinsel ve kurgusal yapı içinde kadınların bütün yapabildiği, eğitim hakkı talep etmektir (Aktaş, 2013).

- Kadınların eşlerinin 3'ünün ilkokul mezunu, 2'sinin lise mezunu, 3'ünün ise üniversite mezunu olduğu görülmüş sebebinin ise maddi zorluklar, ailesinin ya da kendisinin istememesi olduğu görülmüştür.
- Kadınların 1'inin ailesinin ekonomik durumunun kötü, 6'sını iyi, 1'inin ise çok iyi olduğu görülmüştür.
- Kadınların eşlerinin 4'ünün ailesinin ekonomik durumunun kötü, 4'ünün ise iyi olduğu görülmüştür.
- Flört etme süresi sorulduğunda görüşülenlerden 1'inin hiç flört etmediği diğerlerinin ise 6 aylı-1 yıl arasında değişen sürelerde flört ettiği görülmüştür. Burada oturakalma evliliğinin iki çeşidi olduğu görülmektedir:

1. Kadın ve erkeğin tanışıp birbirleriyle anlaşarak evlenmek istemesi ancak ailelerin ya da toplumsal normların bu evliliğe izin vermemesi sonucu kadının oturakalmasıdır.

2. Kadının evliliğe mahkûm edildiği durumlarda (bkz. K2) kadının beğendiği veya evliliğe uygun bir erkek olduğunu düşündüğü kişinin evine oturakalmasıdır.

(K2)– “Eşinizle ne kadar süre flört ettiniz?”

“Hiç flört etme fırsatı bulamadan bir anda evlenme kararı aldım çünkü evlenmeye mecbur bırakılmışım”. Burada Kaynak2'nin evlenmeye mecbur bırakılması sonucu beğendiği herhangi bir erkekle evlenme düşüncesini oluşturduğu görülmüştür.

- Çiftlerin sık sık yüz yüze görüştüğü görülmüştür.
- Kaynaklardan 4'ünün ailesinin birliktelikten haberinin olduğu, 4'ünün ise haberinin olmadığı; kaynaklarının eşlerinden 6'sının ailesinin haberinin olduğu, 2'sinin ise haberinin olmadığı tespit edilmiştir.

- Oturakaldıkları zaman kadınların yaşam standartlarının eşlerinin yaşam standartlarından daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Burada kadınların oturakalma için göz ardı ettiği şeylerden birinin de refah seviyesi olduğu görülmüştür. Bu da oturakalma eyleminde kadınların eşlerinden daha fazla fedakarlık yaptıklarını daha açık bir şekilde göstermektedir.
- Kaynaklardan 6'sı eşiyle dünya görüşünün uyduğunu, 2'si ise eşiyle dünya görüşünün uyuşmadığını söylemiştir. Buradan eşlerin dünya görüşlerinin uyduğunu varsayımını çıkarabiliriz.
- Kaynaklardan hiçbirinin kendi ailesi ve eşinin ailesinin dünya görüşünün uyuşmadığı tespit edilmiştir. Dünya görüşü kaynakların ailesinin evlenme kararına olumsuz tepki vermesinin nedenlerinden birisidir

(K1)-“Evlenme kararına olumsuz tepki verenler neden öyle düşündüklerini söylediler mi?” – “Evet, iki ailenin dini görüş farklılıklarının olduğunu bu yüzden hem ailelerin anlaşamayacağını hem de eşim ve benim anlaşamayacağımızı düşündüklerini söylediler.” Alıntıda dini inanç farklılığından kaynaklanan problemler görülmektedir. Buradan ailelerin dini görüş, etnik köken gibi farklılıklara olumsuz baktıkları anlaşılmaktadır.

3.2. Evliliğin Olmaması

- Kaynaklardan 4'ü evlenme teklifi almış, 4'ü ise evlenme teklifi almamıştır.
- Evlilik fikrinin ortaya konulmasında kaynaklardan 5'i eşiyle birlikte karar vermiştir ancak kaynaklardan 3'ü evlenmeye mecbur kalmıştır. Evlenmeye mecbur kalan kadınlar ise toplumda kadının söz hakkı olamamasından kaynaklanan sorunlar nedeni ile bu kararı vermeye mecbur kalmıştır.
- Gösterilen sebepler arasında
 1. Kadının okumasına izin verilmemesi sonucu ailesine karşı oluşan hırs
 2. Eşiyle olan birlikteliğini öğrenen ailesi tarafından okulundan alınması
 3. Kadının ailesi tarafından başka birisiyle evlenmeye zorlanması vardır.
- Durumlardan 1'i hariç erkeklerin evlenme fikrini ortaya koyan taraf olduğu görülmüştür. Evlenme fikrini ortaya koyan kişinin kadın olduğu bir durumda ise erkeğin evlenmeye hazır olmadığını öne sürerek reddettiği görülmüştür.

(K7).....-“Evlenme kararına eşiniz nasıl bir tepki verdi?” – “Bu karardan pek hoşlanmadığını çünkü evlenmeye henüz hazır olmadığını söyledi. Hem de ailesinin de benimle birlikte olmasını onaylamadığını söyledi.” Alıntılanan cevapta kadının evlenmeye karar vererek oturakalması durumu görülmektedir. Erkeğin evlenme kararına olumsuz tepki vermesinin oturakalmayı tetiklediği düşünülmektedir.

- Evlenme fikrinin ailelere ortalama 1 ay içerisinde açıklandığı ve 1'i hariç kadınların ailelerinin olumsuz; 2'si hariç erkeklerin ailelerinin olumlu tepkiler verdiği görülmüştür.

Kadının ailesinin olumlu tepki verdiği durum:

(K7).....-“Evlenme kararına aileniz nasıl tepkiler verdi?” - “Olumlu çünkü ya onunla ya da başka birisiyle evlenmemi istiyorlardı”

Erkeğin ailesinin olumsuz tepki verdiği durumlar:

(K2).....-“Evlenme kararına eşinizin ailesi nasıl tepkiler verdi?”

“Olumsuz tepki verdiler çünkü evlerinin tek geçim kaynağı olan adamı ellerinden alacağımı düşünüyorlardı.”

(K7).....-“Evlenme kararına eşinizin ailesi nasıl tepkiler verdi?”

“Olumsuz tepki verdiler çünkü benim gibi bir gelin istemediklerini söylemişler.”

- Alınan olumsuz tepkilerin sebeplerinin ise
 1. Dini görüşlerin uyuşmaması
 2. Eğitim seviyesinin düşük olması
 3. Ekonomik durumun kötü olması
 4. Gelecekte mutlu olamayacaklarının düşünülmesi
 5. Başkasıyla evlenilmesinin istenmesi olduğu görülmüştür.
- Kaynaklar ailelerini haksız bulmalarına rağmen çoğunlukla sessiz kalmıştır. Çünkü toplumsal yargıların buna izin vermeyeceğini düşünmüşlerdir.

(K7)-“Aldığınız tepkilere siz ne tepki verdiniz?” – “ Yalnızca sessiz kaldım. Çünkü eğer aileme karşı çıksaydım daha büyük bir tepki alacağıma emindim, hep öyle olmuştu çünkü. Sessiz kaldım ve kendi başıma çare aramaya başladım.”

Alıntılanan cevapta toplumda kadınların susturulması ve onların üstünde psikolojik baskı kurulmasının bir örneği daha görülmektedir. Ayrıca yine bu hususta kadınların yumuşak başlı olması, olayları daha kolay kabul ederek son duruma hemen uyum sağlaması ve kadınların sessiz kalmaktan çok sorunları konuşarak dile getirmesi gibi kişilik özellikleri onların kurban olmaktan kurtarmadığı düşünülebilir (Koç & Bulut, 2009).

- Kaynaklar ailelerin haksız olduklarını, kendilerini anlamadıklarını düşünmüş ve kardeşleriyle, kuzenleriyle veya arkadaşlarıyla dertleştiklerini söylemişlerdir.
- Kaynaklardan 4’ü çevresinde oturakalan birisinin bulunmadığını söylemiş, 4’ü ise çevresinde oturakalan birilerinin bulunduğunu söylemiştir. Oturakalma evliliğin sık görülmemesine rağmen oturakalan kişilerin %50’sinin etrafında oturakalan kişilerin bulunduğu görülmüştür. Bunun kadınların oturakalmasında önemli bir etken olduğu da görülmüştür.
- Kaynaklar oturakalmaya olumlu baktıklarını ancak kendi ailesinin ve eşinin ailesinin olumsuz baktıklarını belirtmiştir.

3.3. Oturakalma Süreci

- Kaynakların oturakalmaya ortalama 1 aylık süre içinde karar verdiği tespit edilmiştir.
- Kaynakları oturakalmaya sürükleyen nedenlerin ise çoğunlukla toplumsal sorunlardan kaynaklandığı görülmüştür. Bu nedenler genel olarak şöyledir
 1. Kadının, ailesinin insanların hayatı saygı duymaması sonucu ailesine karşı oluşturduğu hırs ve nefret duygusu

(K1).....-“Sizi oturakalmaya götüren sebepler nelerdi?”

-“Ailemin insanların hayatına saygı duymaması, insanların farklı düşüncelere sahip olabileceğini kabul edememesi.”

(K2,K5,K8)
 2. Ortaya çıkan dedikodular

(K6)....-“Sizi oturakalmaya götüren sebepler nelerdi?”

- “Çevremdeki insanların hakkımda aslı olmayan şeylerle ilgili dedikodular ortaya atması.”
 3. Ailesinin kadını evlenmeye zorlaması

(K7)....-“Sizi oturakalmaya götüren sebepler nelerdi?”

- “Ailemin hiç tanımadığım bir adamla evlenmemi istemesi.”
 4. Kadının evlenmeye mecbur bırakılması(K3)

Kadınları oturakalmaya götüren sebepler incelendiğinde bu sebeplerin dış etmenlerden kaynaklanan sorunlar olduğu görülmüştür ve kadınlar oturakalmaya mecbur bırakılmıştır. Toplumda insanları istese de istemese de etkileyecek bazı normlar vardır ve bu normlar insanları bazı kararları vermeye mecbur

birakırlar. Kadını, erkeğin yanında güçsüz, eksik ve yetersiz olarak görme alışkanlığı, kadının tek başına türlü tehlikelerle yüz yüze gelebileceği, kendi kendisini idare edemeyeceği, toplumsal bir statü elde edebilmek için bir erkeğe muhtaç olduğu yaygın olarak kabul görmektedir (Ersöz, 2010).

- Kadınların oturakalma eylemini gerçekleştirebilmek için bulduğu cesaretin kaynağının
 1. Yaptığı şeyin yanlış olmadığı düşüncesi (K1)
 2. Kadınlar kendi kararlarını verebilmeli düşüncesi (K2)
 3. Çevresindeki oturakalmış kişiler (K7)
 4. Eşinin veya eşinin ailesi (K5, K8)
 5. Başka bir çözüm yolunun olmadığı düşüncesi (K3, K4, K5) olduğu görülmüştür.

Burada kadınların kendilerini haklı çıkaracak ve vicdanlarını rahatlatacak bir kaynak arayışı içinde oldukları görülmektedir. Ayrıca kadınların Oturakalma sürecini rahat atlatabilmek için çevresinde güvendiği insanlarla dertleştikleri de görülmüştür.

- Oturakalma eyleminin gerçekleştiği sırada kadınların 17-25 yaş aralığında; kadınların eşlerinin ise 25-30 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir.
- Kaynaklardan 5'i düğün yapıldığını, 3'ü ise düğün yapılmadığını söylemiştir ve hiçbir ailenin taleplerinin olmadığı görülmüştür.

3.4. Evlilik Sonrası

- Kadınlardan 5'inin kaynana/kayınbabasıyla yaşadığı, 3'ünün ise yaşamadığı öğrenilmiş ve kadınların 2'si hariç diğerlerinin gelin olarak gittiği evde üstü kapalı mesajlar alarak, oturakalmalarını aşağılayacak durumlarla karşılaşarak psikolojik şiddete maruz kaldıkları görülmüştür. Oturakalmayı aşağılama durumu aşağıdaki yapıları alıntıda açıkça görülmektedir:

(K2).....-“Eşinizden veya ailesinden oturakalmanızı aşağılayacak bir durum ile karşılaştınız mı?”

“Evet birçok kez karşılaştım. Eşimin kız kardeşleri benim onlara hiçbir zararımın olmamasına rağmen abilerini ellerinden aldığımı ve eve zorla geldiğimi düşündüklerinden benden hoşlanmazlardı. Bu yüzden buldukları her fırsatta bana karşı iğneleyici laflar kullanırlardı. O evde yaşamaya hakkımın olmadığını söylerlerdi.”

- Kaynaklardan 4'ü eşinin onu diğer aile bireylerine karşı koruduğunu, 4'ü ise eşinin onu diğer aile bireylerine karşı korumadığını söylemiştir.
- Kaynaklar genel olarak eşleriyle boşanma arifesine gelmediklerini belirtmişlerdir.
- Kaynaklardan 6'sı oturakalma evliliğın onları toplum içinde küçük düşürdüğünü düşünürken, kaynaklardan 2'si ise oturakalma evliliğın toplum içindeki saygınlığını, güvenirliliğini artırdığını düşünmektedir. Buna sebep olarak ise
 1. Düşüncelerini özgürce açıklayabildiği ve kendi kararlarını verebildiğini (K1)
 2. Toplumun baskılarından sıyrılarak cesur bir kadın oluşunu kanıtladığını öne sürmüşlerdir. (K2)
- Kaynakların hepsi kendi kızının da oturakalma evlilik gerçekleştirmesini istemediğini belirtmiştir.
- Kaynaklardan 5'i oturakalma eylemini gerçekleştirerek kadınlık gurunu ayaklar altına aldığını düşünürken 3'ü böyle düşünmediğini belirtmiştir. Bu düşünce farklılıkları kadınların bireysel farklılıkları ve yaşadıkları çevreden kaynaklıdır.

Kadınların 3'ünün kadınlık gururlarını ayaklar altına almadıklarını düşünse de bütün kadınlar evlenme hikayelerini çevrelerindeki insanlara anlatırken çekindiği veya anlatmadığını, kendi kızlarının aynı duruma düşmesini istemediğini belirtmiştir. Böylece kadınların verdikleri iki cevapta çeliştikleri görülmüştür. Kadınların evlenme hikayelerini çevrelerindeki insanlara anlatmama sebeplerinin ise tekrar toplumsal normlardan kaynaklandığı yani kadınların hikayelerini anlattıklarında alacağı olumsuz tepkilerden çekindiği düşünülmektedir.

- Kaynaklar genel olarak kendi çocuklarına hikayelerini anlatabiliyorken yeni tanıştığı veya çevresindeki insanlara hikayelerini anlatamadıklarını, çekindiklerini belirtmiştir.
- Kaynaklardan 6'sı kadının kocaya bağlı olmadan bir birey olabileceğini düşünürken 2'si böyle düşünmediğini, kadının kocaya bağlı olarak yaşaması gerektiğini öne sürmüştür. Oturakalmadan önce yalnızca 2 kadının (K1,K2) , kadınların kendi kararlarını verebileceğini düşünürken, oturakaldıktan sonra böyle düşünen kadınların sayısının 6'ya çıktığı görülmüştür. Sayının yükselmesi kadınların haklarının, yapabileceklerinin farkına vardığını ve kendilerine karşı olan güvenlerinin arttığını gösteriyor. Belki de oturakalma sürecinde de böyle düşünselerdi oturakalmaya mecbur olmadıklarını, sorunlarını başka yollardan halledebileceklerini anlayarak oturakalmazlardı. Burada tekrar toplumsal cinsiyetçilik ve toplumsal normlar açıkça görülmektedir. Bir başka ifadeyle geleneksel ailede önce babasının ve erkek kardeşlerinin egemenlik ve baskısı altında toplumsallaşan kadın, böylesi bir var olmayı evlendiğinde kocası ile olan ilişkilerinde de sürdürmektedir. Kadın ya birinin kızı ya da karısıdır; tek başına var olması neredeyse mümkün değildir. Bu bağımlılık ilişkisi kız çocuğa çok küçük yaşlardan başlayarak benimsetilirken, "bağımsız" erkek çocuk ileride evinin ekonomik yükümlülüğünü ve genel sorumluluğunu tek başına yerine getirmeye yönlendirilecek şekilde koşullandırılır (Bostan, Bostan, Sarpkaya, & Yabacı, 2020)
- Kaynaklardan 6'sı bir erkek olarak dünyaya gelmeyi dilediğini belirtirken 2'si ise böyle bir şeyi dilemediğini belirtmişlerdir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

4.1. Demografik Veriler

- K2, K4, K7'nin 18 yaşından küçük olmasına rağmen evlendikleri görülmüştür. Yasal olarak doğru olmasına rağmen buna pek önem verilmediği de görülmüştür.
- Ailesi, K2'den akrabası olan birisiyle evlenmesini istemiştir. Ancak K2 ailesine karşı gelerek kendi istediği bir erkekle evlenmiştir. K4 ve K7'nin aileleri ise kadınların evlenmek istedikleri erkeklerin akrabaları olmasına rağmen evlenmelerine karşı çıkmışlardır. Burada da aile yapısından kaynaklı bir çelişki görülmektedir.
- Kaynaklardan yalnızca K1 ve K8' in üniversite mezunu olduğu görülmüş ve diğer kadınların eğitimlerine devam edememe sebeplerinin geleneksel toplum yapısının etkisinin büyük olduğu anlaşılmıştır.
- Kadınların oturakalma adına taviz verdikleri konulardan birisi de ekonomik seviyedir. Kadınların ailelerinin ekonomik durumlarının, eşlerinin ailelerinin ekonomik durumlarına göre daha iyi olduğu görülmüştür. Genelde insanların yaşam standartlarını iyileştirme eğilimde bulunmasına rağmen burada mevcut durumda çıkmaza girmekten kaynaklanan bir arayış görülmektedir. Bu da durumun kadınlar açısından güçlüğü göstermektedir. Bir kaçınma-kaçınma çatışmasının sonucu kadınlar ikilemde kalmışlardır. Halk arasında tabir edilen şekilde kötüünün iyisini seçmişlerdir.

4.2. Tanışma Süreci

- Kaynakların eşleriyle flört etmek için zaman bulmasına rağmen kaynaklardan birinin eşiyile hiç flört etmeden onunla evlenme kararını aldığı görülmüştür (K2). Bu kadın evlenmeye mecbur bırakılmıştır. Başka şansının olmadığını düşünerek çözümü evlilikte aramıştır. Eğer kaynak 2'nin evlenmesine izin verilseydi belki de oturakalmayacak olduğu düşünülmektedir. Burada tekrar toplumun kadın üzerindeki baskısının izleri görülmektedir.
- Kaynakların eşleriyle dünya görüşlerinin uyduğu ancak ailelerinin dünya görüşlerinin uyuşmadığı görülmüştür. Ailelerin bir gelin adayında önem verdiği konulardan birisinin de karşı taraf ile kendi dünya görüşlerinin uyuşması olduğu görülmüştür. Eğer dünya görüşlerinin uyuşmadığını düşünmek, onlara gelin veya damat adaylarıyla da anlaşamayacaklarını düşündürmüştür. Bu yüzden de dünya görüşü oturakalma evliliğin gerçekleşmesinde başlıca sebepler arasında yer almıştır.

- K2, K3ve K7, toplumda kadına değer verilmediğinden evlenmeye mecbur bırakılmıştır. Kadınların işlerini tek başlarına yapamayacaklarının düşünülmesi, kadına söz hakkı tanınmaması oturakalmayı tetiklemiştir.
- Kadınlar ailelerinden aldıkları tepkilere karşı sessiz bir tutum sergilemeyi tercih etmişlerdir. Çünkü geleneksel toplum yapısının aileye karşı bir başkaldırıya izin vermeyeceğini düşünmüşlerdir.
- Çevrede oturakalan kişilerin bulunmasının kadınların oturakalmasında ciddi bir etken olduğu görülmüştür. Kadınların %50'si çevrelerinde oturakalan kişilerin bulunduğunu, bunun onlara cesaret verdiğini belirtmişlerdir. Çünkü kadın bunu yapanın yalnızca kendisini olmadığını bilerek vicdanını rahatlatmıştır.
- Kadınlar, kendi ailelerinin ve çevresindeki oturakalmaya olumsuz bakmalarına rağmen kadınlar, belki de kadınlık gururlarını ayaklar altına alarak oturakalmışlardır. Toplum içinde kaybettikleri saygının geri gelmeyeceğini bilmelerine rağmen yine de oturakalmışlardır. Kadının fedakârlık yaptığı noktalardan birisinin de toplumdaki itibar olduğu görülmüştür. Buna karşın erkekler açısından böyle bir durum söz konusu değildir. Oturakalmadan etkilenen taraf kadınlardır.

4.3. Oturakalma Süreci

- Kadınlar onları oturakalmaya sürükleyen nedenleri belirttiklerinde bunların tekrar geleneksel toplum yapısından kaynaklı sorunlar olduğu görülmüştür. (bkz. kadına söz hakkı tanınmaması)
- Kadınların oturakalmak için bir cesaret kaynağı arayışı içinde oldukları görülmüştür. Bunun sebebi belki de kadınların vicdanlarını rahatlatmak istemesi ve yaptıkları şeyin yanlış olmadığı düşüncesinin desteklenmesini istemeleri olabilir.

4.4. Evlilik Sonrası Süreç

- Kadınların gelin olarak gittikleri evlerde psikolojik şiddet ve oturakalmalarını aşağılayacak durumlarla karşılaştıkları görülmüştür. Burada da yine kadınların kadınlık gururları ayaklar altına alışlarının izleri görülmektedir. Kadınlar gördükleri psikolojik şiddetlere karşı sessiz bir tutum izlemişlerdir. Çünkü durumun daha da kötüleşmesini istemediklerini belirtmişlerdir. Oturakaldıktan sonra karşılaşılan sorunları sineye çekmeyi öğrendikleri de görülmüştür.
- K1 ve K2 oturakalmanın toplum içerisinde saygınlıklarını ve güvenilirliklerini artırdığını düşünmektedir. Buna sebep olarak ise topluma karşı gelecek düşüncelerini açıklayabilen kadınlar olduklarını düşündüklerini belirtmişlerdir. Düşünce onlara hayatlarının geri kalanını susmayarak, haksızlıklara karşı çıkarak geçirmelerini sağlamıştır. Gerçek bir kadın olmayı öğrenmişlerdir.
- Kaynaklardan hiçbirinin kendi kızının oturakalmasını istemediği görülmüştür. Çünkü kendi kızlarının böyle bir yaşamı hak etmediklerini düşünüyorlardır. Çünkü oturakalmaya mecbur kalmak belki de hayatlarında yapacakları hatalardan birisinin olacağını düşünmektedirler.
- Bütün kadınlar evlenme hikayelerini çevrelerindeki insanlara anlatırlarken çekindiği veya anlatmadıklarını belirtmiştir. Çünkü alacakları olumsuz tepkilerden çekiniyorlardır. Bu da oturakalmanın toplumda dışlandığını desteklemektedir.
- Oturakalmadan önce kadınların yalnızca ikisinin kadınların kocalarına bağlı olmadan bir birey olabileceklerini düşünürken, oturakaldıktan sonra böyle düşünen kadınların sayısının 6'ya çıktığı görülmüştür. Bu da oturakalmanın kadınların haklarının farkına varmalarını sağladığını göstermektedir.

5. ÖNERİLER

- Projemizin amacı: Kızın, onurunu hiçe sayarak erkeğin evine gidip oturduğu bir evlilik türü olan Oturakalmanın tanışma aşamasından evlilik sonrası sürece kadar derinlemesine incelemektir. Yaptığımız çalışmanın bu konuda iyi bir adım olduğunu düşünmekteyiz. Ancak hala literatürde bu konu hakkında yapılan, yeterince çalışma yoktur. Oturakalmayı aydınlatacak daha çok çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

- Çalışmamızda oturakalma evliliğini kadınların gözünden inceledik. Ancak daha sonra oturakalma hakkında yapılacak çalışmalarda oturakalma evlilik
 1. Erkeğin açısından: erkeğin kadının oturakalma kararı üzerine yaşadıkları, evlilik sonrası erkeğin psikolojik durumu
 2. Kadının ve erkeğin aileleri açısından: ailelerin oturakalma kararına verdikleri tepkiler, oturakalma gerçekleşirken aile içinde yaşanan çatışmalar, oturakalma sonrası ailelerin kadın ve erkeğe karşı olan tutumu
 3. Çocuklar açısından: kadın ve erkeğin çocuklarının oturakalma hakkındaki görüşleri, anne ve babaları hakkındaki düşünceleri, şeklinde incelenirse

çalışmamız her yönüyle tamamlanmış olacaktır.

- Çalışmamızı yaparken bulduğumuz kaynaklar Adana’da yaşayan kaynaklardır. Ancak farklı bölgelerde yapılacak olan çalışmalarda daha farklı sonuçlar elde edilebilir. Bu yüzden sonraki çalışmalar daha farklı bölgelerde yapılmalıdır.
- 18 yaşından küçük yaşlarda evlilik ciddi bir problemdir. Önceleri ülkemizde daha yaygın görülmesine rağmen günümüzde de rastlanmaktadır. Bu tür vakalarda denetimlerin daha sıkı olması gerekmektedir.
- 18 yaşından küçük yaşlarda evlilik hakkında birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak bu probleme kesin bir çözüm getirilememiştir. Erken evlilikler ile ilgili daha etkili çalışmalar yapılmalıdır.
- Aileler kızlarının kendilerine ait bir özel yaşamlarının olabileceklerini kabul edememektedirler. Kadınların özel yaşamlarında onlara daha fazla söz hakkı tanınmalıdır. Onların da birer birey oldukları unutulmadan hayatlarına müdahale edilmelidir.
- Eğer ki kadınlara eğitime devam edebilme şansı tanınırsa nasıl başarılı olabileceklerini kanıtlayan birçok kadın bulunmasına rağmen hala kadınların eğitim almayı hak etmediklerini, onların başaramayacaklarını düşünen insanlar vardır. Bu konuda bütün insanların daha bilinçli hareket etmesi, geleneksel toplum yapısının üstüne çıkmayı başarabilmeleri gerekmektedir. Ülkemizde halk eğitim merkezleri bulunmaktadır ancak bu tür durumlar için psikolojik destek merkezleri de kurulabilir.
- Ailelerinin kızlarının yaptığı eş seçimine saygı duymadığı görülmüştür. Aileler eş seçiminde söz hakkına sahiptirler ancak eş seçiminde baş rolün kadın olduğunu unutulmamalıdır.
- Kadınların kendilerine karşı bir haksızlık yapıldığında sessiz kaldıkları görülmüştür. Kadınlar kendilerinin bazı haklara sahip olduğunun bilincine vararak yaşamayı öğrenmelidirler ve bunun içinde bölgelerde eğitim çalışmaları yapılabilir.
- Oturakalan kadınların toplumdan dışlandıkları, olumsuz örnek gözüyle bakıldıkları da görülmüştür. Ancak durum tam tersidir. Toplum insanların seçimlerine, hayatlarına saygı duymalıdır.
- Oturakalan kadınlar, aileleri onların hayatlarına seçimlerine saygı duymadıkları için oturakalmışlardır. Ancak oturakalan kadınlar da kızlarının oturakalmamasını istemektedirler. Kendi kızlarının da farklı seçimler yapabileceklerini unutmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, G. (2013). Feminist söylemler bağlamında kadın kimliği: Erkek egemen bir toplumda kadın olmak. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 30(1), 53-72.
- Bostan, A., Bostan, T., Öztürk, S.S.S. & Öztürk, L. (2020). Özel Yetenekli Öğrencilerin Meslek Seçimleri ile Holland Ölçeğine Göre Belirlenen Kişilik Tipleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *ATLAS Journal International Refereed Journal On Social Sciences*, 6(36),1112-1127.
- Bostan, T., Bostan, A., Sarpkaya, S. & Yabacı, A. (2020). Mevsimlik Göçlerin Çocuk Sağlığı Üzerine Etkileri “Çağlayancerit Örneği. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(72),4582-4593.
- Çepni, S., (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (Genişletilmiş Üçüncü Baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.

- Edenluğ, N. (1968). Türkiye'de Karadeniz Bölgesi'nde Evlenme Gelenekleri ve Törelere. *Antropoloji Dergisi*, (4),27-58.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, N. ve Alpkan, R.L. (2005). Evlilik Uyumu. *Düşünen Adam* (18),39-47.
- Ersöz, A. G. (2010). Türk Atasözleri ve Deyimlerinde Kadına Yönelik Toplumsal Cinsiyet Rollerine. *Gazi Türkiyat Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 1(6), 167-182.
- Fişek, G.O. & Seherler, K. R. (1996). Toplumsal değişim ve eşler: Cinsiyet senaryolarının sınırlarını genişletme amaçlı bir terapi yaklaşımı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 1-11.
- Koç, M. & Bulut, H. U. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinde Mobbing: Cinsiyet Yaş ve Lise Türü Değişkenleri Açısından İncelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 1(1),64-80.
- Örnek, S. V. (1995), *Türk Halk Bilimi*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- Özguven, İ.E. (2009) *Evlilik ve aile terapisi*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Sezen, L. (2005). Türkiye'de Evlenme Biçimleri. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 11(27),185-195.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Türküm, S. (2000). *Anne Baba Eğitimi*. Eskişehir: TC Anadolu Üniversitesi Yayını,
- Ünlü, S. (2007). *Aile yapısı ve ilişkileri*. Eskişehir: TC Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Yasa, İ. (1962). *Türkiye'de Kız Kaçırma Gelenekleri ve Bununla İlgili Bazı İdarî Meseleler*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Genişletilmiş 6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.